

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน

ทศพนธ์ นรทัศน์

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นถือเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองซึ่งให้การรับรองและคุ้มครองไว้ในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐาน และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ เพราะเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นสะท้อนถึงธรรมาภิบาลและความเป็นประชาธิปไตยของประเทศหรือองค์กรนั้นๆ เพราะผู้ปกครองที่เปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชน หรือคนในองค์กรทั้งด้านบวกและด้านลบแล้ว ย่อมเป็นโอกาสในการนำไปปรับปรุงประเทศ องค์กร และตนเองให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 45 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน” มาตรา 56 “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ...” มาตรา 57 “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ...และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว...” รวมถึงขัดต่อกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองซึ่งให้การรับรองและคุ้มครองไว้ในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐาน อาทิ “บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะมีความคิดเห็นโดยปราศจากการแทรกแซง บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา รับ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคิดทุกประเภท โดยไม่คำนึงถึงพรมแดน ทั้งนี้ ไม่ว่าด้วยวาจาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือการตีพิมพ์ ในรูปของศิลปะ หรือโดยอาศัยสื่อประการอื่นตามที่ตนเลือก”

หน่วยงานภาครัฐ และนักการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้าราชการถือเป็นบุคคลสาธารณะ (Public figure) กล่าวคือเป็นบุคคลที่ให้บริการสาธารณะหรือเกี่ยวข้องกับประชาชนในฐานะที่เป็นข้าราชการประจำ เช่น ข้าราชการฝ่ายปกครอง ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการครู หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สังกัดส่วนราชการต่างๆ เพราะนโยบายหรือการปฏิบัติงานของเขากระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไป การเป็นองค์กรและบุคคลสาธารณะประชาชน

ย่อมมีสิทธิที่จะวิพากษ์วิจารณ์โดยชอบตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด และหน่วยงาน/บุคคลก็มีสิทธิอันชอบธรรมที่จะชี้แจงให้ผู้แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์นั้นรับทราบข้อเท็จจริงตามที่เห็นสมควร

แต่การแสดงความเห็นใดๆ ก็พึงระวังให้การแสดงความเห็นเป็นไปโดยชอบตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองซึ่งให้การรับรองและคุ้มครองไว้ในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงว่าความคิดเห็น ที่แสดงออกไปนั้น โดยเฉพาะที่แสดงผ่านทางเว็บไซต์ควรงดเว้น การใช้คำหยาบคาย ส่อเสียด ดุหมิ่น กล่าวหาให้ร้าย สร้างความแตกแยก หรือกระทบถึงสถาบันอันเป็นที่เคารพ

และตระหนักถึงบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้

(1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1)

(2) (3) หรือ (4)

โทษ: ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 15 ผู้ให้บริการใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน

โทษ: ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14 (เหตุผล--ผู้ให้บริการในที่นี้มุ่งประสงค์ถึงเจ้าของเว็บไซต์ ซึ่งมีการพิจารณาว่าควรต้องมีหน้าที่ลบเนื้อหาอันไม่เหมาะสมด้วย)

ดังนั้น การใช้เสรีภาพในการแสดงความเห็นทางเว็บไซต์จะต้องคำนึงถึงประเด็นดังกล่าวข้างต้นด้วย เนื่องจากเกี่ยวข้องกับเรื่องของการเผยแพร่ นอกจากดูเรื่องกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้ว ยังต้องดูเรื่องของกฎหมายอื่นประกอบด้วย เช่นในเรื่องการละเมิด ถึงบุคคลที่สาม หรือกฎหมายเกี่ยวกับการนำเสนอสื่อในระบบสารสนเทศ หรือกฎหมายอินเทอร์เน็ต ซึ่งต้องระมัดระวัง กล่าวคือ บางกรณีอาจจะไปเข้าหลักเกณฑ์ในกฎหมายลูกบางฉบับ เพราะการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต โอกาสที่บุคคลที่

ถูกพาดพิง หรือกล่าวหาจะมาแก้ต่างนั้นลำบาก หรือแม้แต่จะสามารถหาต้นตอของการโพสต์หรือเผยแพร่ข้อมูลได้ก็ต้องใช้เวลา แม้ว่าการลบ หรือไม่ลบจะขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ดูแลก็ตาม และแม้ผู้ที่ถูกพาดพิงจะสามารถแก้ไขข้อกล่าวหาได้ก็ตาม ทำให้เรื่องแบบนี้ค่อนข้างบอบบางในมุมมองทางกฎหมาย

อย่างไรก็ตามเพื่อให้มั่นใจว่าทุกความเห็นจะได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2550 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองซึ่งให้การรับรองและคุ้มครองไว้ในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐาน จึงขอความร่วมมือให้ผู้ที่แสดงความคิดเห็นทุกท่านโปรด "ระบุชื่อ-นามสกุลจริง" ไว้ในการแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง

และหากมีเหตุให้ต้องลบความเห็นใดๆ ในเว็บไซต์หน่วยงานภาครัฐ จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (โดยบันทึกเหตุผลของการลบบนนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร) ซึ่งมีใจความสำคัญโดยสรุปว่า "การสั่งราชการโดยปกติให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่ในกรณีและผู้บังคับบัญชามีความจำเป็นที่ไม่อาจสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในขณะนั้น จะสั่งราชการด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ผู้รับคำสั่งนั้นบันทึกคำสั่งด้วยวาจาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเมื่อได้ปฏิบัติราชการตามคำสั่งดังกล่าวแล้วให้บันทึกรายงานให้ผู้สั่งราชการทราบ ในบันทึกให้อ้างอิงคำสั่งด้วยวาจาไว้ด้วย... (ผู้ได้บังคับบัญชา) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดแย้งหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันที เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติ ตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม" เพราะหากพิสูจน์ได้ว่าการที่เจ้าหน้าที่รัฐลบความเห็นที่ชอบด้วยกฎหมายของประชาชนที่ส่งเข้ามาทางเว็บไซต์ อาจเป็นการลิดรอนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น อันเป็นเสรีภาพที่ได้รับการรับรองไว้อย่างชัดเจนโดยรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2550 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองซึ่งให้การรับรองและคุ้มครองไว้ในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐาน การกระทำดังกล่าวอาจนำไปสู่ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หมวด 2 เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ มาตรา 157 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และ/หรือกฎหมายอื่นใดที่บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดอันเกี่ยวเนื่องกับการลิดรอนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน

ดังนั้น การปกป้องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองซึ่งให้การรับรองและคุ้มครองไว้ในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐาน จึงเป็นสิ่งที่เราควรช่วยกันปกป้อง ดังที่มีผู้กล่าวว่า "...คนที่กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง เราควรจะสนับสนุน ไม่อย่างนั้นประเทศชาติจะเดินไปได้อย่างไร อีกหน่อยใครจะออกมาทักท้วงอะไร ก็ต้องคิดแล้วคิดอีกเป็นร้อยรอบเพราะเดี๋ยวคนโน้นคนนี้ก็มาตำหนิ ผู้อยู่เฉยๆ ไม่ดีกว่าหรือ ขอให้คนที่วิจารณ์ในทางลบช่วยมีวิจารณ์ญาณแยกแยะด้วย ..."

ภาคผนวก

The 2006 State of World Liberty Index: Free People, Free Markets, Free Thought, Free Planet.

Countries Listed By Score/Rank

RANK	COUNTRY	FINAL WEIGHTED AVERAGE	ECONOMIC FREEDOM AVG	EF RANK	GOVT AND TAX AVG	G&T RANK	INDIV FREEDOM AVG	IF RANK
1	Estonia	85.25	79.63	8	76.26	6	99.86	5
2	Ireland	83.34	82.25	3	67.81	16	99.95	2
3	Canada	82.34	79.38	9	68.06	15	99.59	9
4	Switzerland	82.33	79.88	7	67.16	18	99.95	2
5	Iceland	82.27	79.25	10	67.61	17	99.95	2
6	Bahamas	82.12	67.75	31	81.17	2	100.00*	1
7	United Kingdom	81.96	81.25	5	65.10	22	99.53	11
8	United States	81.96	80.50	6	66.24	20	99.13	19
9	Cyprus	81.65	73.25	19	72.20	10	99.50	12
10	New Zealand	81.24	80.50	6	63.41	27	99.82	6
11	Luxembourg	80.09	81.50	4	61.63	36	100.00*	1

12	Chile	79.97	76.00	16	64.98	23	98.92	21
13	Australia	79.46	78.50	12	60.47	43	99.40	15
14	Hong Kong	79.25	90.00	1	86.01	1	61.74	71
15	Finland	78.96	77.38	13	59.56	49	99.95	2
16	Lithuania	77.49	69.75	25	63.13	28	99.59	9
17	Austria	77.27	76.63	15	55.42	69	99.77	7
18	Uruguay	77.14	62.88	42	69.44	13	99.11	20
19	Netherlands	76.72	77.25	14	52.96	82	99.95	2
20	Latvia	76.55	66.13	33	63.77	26	99.77	7
21	Germany	76.52	75.50	17	54.43	73	99.63	8
22	Denmark	76.48	78.75	11	50.75	94	99.95	2
23	Czech Rep., The	76.34	70.25	23	58.86	53	99.91	4
24	Hungary	76.19	69.00	29	59.76	46	99.82	6
25	Taiwan	75.73	69.25	27	59.07	51	98.88	22
26	Costa Rica	75.60	65.88	34	61.69	34	99.22	17
27	Slovak Rep., The	75.55	66.13	33	60.60	42	99.93	3
28	Portugal	74.92	69.38	26	55.82	65	99.56	10
29	Belgium	74.61	73.13	20	51.08	93	99.63	8
30	Malta	74.54	69.00	29	58.24	55	100.00*	1
31	Norway	74.04	70.38	22	51.78	89	99.95	2
32	Cape Verde	74.01	57.75*	53	57.93*	57	99.45	13
33	Sweden	73.55	74.50	18	46.32	114	99.82	6
34	Spain	73.29	69.38	26	51.26	90	99.24	16
35	Japan	73.18	70.25	23	57.53	59	91.77	27
36	Panama	73.12	65.25	36	63.00	29	91.12	31
37	South Korea	72.85	64.63	39	54.08*	74	91.81	26

38	Poland	72.81	61.88	46	57.71	58	98.85	23
39	El Salvador	72.53	69.13	28	71.50	11	76.97	44
40	Botswana	71.42	69.88	24	60.66	41	83.72	38
41	Italy	71.22	64.25	40	50.21	97	99.20	18
42	Barbados	70.84	64.88	37	51.82	88	100.00*	1
43	Mauritius	70.77	59.63	49	60.88	40	91.81	26
44	Slovenia	69.90	63.88	41	45.92	119	99.91	4
45	Belize	69.38	60.75	48	58.91	52	91.66*	28
46	Greece	69.18	62.00	45	53.41	80	92.13	24
47	South Africa	69.14	62.75	43	52.76	83	91.90	25
48	France	69.11	65.63	35	42.28	135	99.43	14
49	Singapore	68.72	85.50	2	77.82	4	42.85	95
50	Bulgaria	68.61	58.00	52	56.27	63	91.56	30
51	Trinidad & Tobago	68.08	65.25	36	61.66	35	77.32	43
52	Mexico	67.79	59.63	49	62.91	30	80.83	42
53	Jamaica	67.30	62.50	44	62.58	31	76.81	45
54	Israel	66.80	66.50	32	42.33	134	91.58	29
55	Mongolia	65.68	54.25*	62	53.87*	76	83.85	35
56	Dominican Rep., The	65.55	51.63	70	61.16	39	83.88	34
57	Peru	65.34	61.25	47	60.33	44	74.44	51
58	Georgia	65.27	57.25	55	70.88	12	67.69	62
59	Brazil	64.87	53.50	65	57.44	60	83.67	39
60	Ghana	64.75	52.38	69	50.75	94	91.12	31
61	Bolivia	63.98	58.00	52	64.82	24	69.11	54
62	Croatia	63.44	57.75	53	48.75	105	83.82	36
63	Romania	63.26	51.13	72	55.15	70	83.52	40

64	Argentina	63.02	50.25	77	55.08	71	83.75	37
65	Paraguay	62.77	53.13	66	66.60	19	68.58	58
66	Namibia	62.70	57.63	54	45.99	118	84.50	32
67	Macedonia	62.36	55.50	59	62.41*	33	69.20	53
68	Bahrain	62.00	71.13	21	78.42	3	36.44	99
69	Madagascar	61.76	57.63	54	59.91	45	67.75	60
70	Papua New Guinea	61.61	56.00*	56	59.21*	50	66.66*	67
71	Albania	61.35	58.63	50	56.73	62	68.70	56
72	Kuwait	61.16	64.75	38	73.17	9	45.55	88
73	Ecuador	61.11	50.75	74	64.58	25	68.00	59
74	Mali	60.66	51.25	71	46.46	113	84.27	33
75	Honduras	60.64	54.00	63	58.11	56	69.82	52
76	Thailand	60.11	58.13	51	54.78	72	67.43	63
77	Benin	60.06	47.50	87	48.18	109	84.50	32
78	India	59.48	50.88	73	52.53	85	75.02	49
79	Armenia	59.46	68.50*	30	68.75*	14	45.11	90
80	Nicaragua	59.41	55.88	57	53.75	78	68.60	57
81	Kenya	59.36	55.00	61	55.83	64	67.25	64
82	Senegal	59.31	52.75	68	49.42	102	75.76	46
83	Sri Lanka	59.17	53.63	64	56.93	61	66.95	65
84	Turkey	58.82	53.13	66	55.63	66	67.71	61
85	Philippines, The	58.10	55.13	60	53.76	77	65.41	69
86	Suriname	57.91	35.00*	111	38.82*	144	83.33*	41
87	Ukraine	57.72	49.50	80	49.16	104	74.52	50
88	Indonesia	57.23	46.63	90	49.96	99	75.11	48
89	Bosnia & Herzegovina	57.01	49.75*	79	61.23*	38	61.86	70

90	Lesotho	56.52	44.00*	98	44.87*	127	75.71	47
91	Fiji	56.05	53.63	64	53.32	81	61.22	73
92	Guatemala	55.40	50.63	75	62.56	32	53.03	79
93	Moldova	55.10	47.50*	87	58.26*	54	60.89	75
94	Tanzania	54.69	54.00	63	49.16	103	60.89	76
95	United Arab Emirates	54.48	64.88	37	75.92	7	22.64	120
96	Malaysia	54.47	57.75	53	53.70	79	51.97	83
97	Guyana	53.90	55.63	58	39.16	141	66.93	66
98	Colombia	53.75	50.50	76	44.44	128	66.31	68
99	Jordan	53.31	62.50	44	52.14	86	45.30	89
100	Uganda	53.15	58.13	51	55.58	67	45.73	86
101	Niger	52.92	46.75	89	43.21	131	68.81	55
102	Mozambique	52.83	48.13	85	45.82*	122	61.54	72
103	Oman	52.65	62.88	42	66.13	21	25.00*	117
104	Zambia	52.30	54.25	62	49.77	100	52.89	82
105	Lebanon	50.56	50.00*	78	61.45*	37	44.91	91
106	Kyrgyzstan	50.12	50.25*	77	59.62*	48	44.56	92
107	Guinea-Bissau	49.80	46.13	92	42.34	133	60.94	74
108	Bangladesh	49.11	42.50	101	55.44	68	49.38	85
109	Sierra Leone	49.09	42.50	101	45.88	120	58.88	77
110	Morocco	47.75	52.88	67	46.19	117	44.18	93
111	Burkina Faso	47.72	43.00*	100	46.28*	115	53.26	78
112	Qatar	47.43	49.00*	82	74.50*	8	30.39	104
113	Nigeria	47.30	42.00	103	48.44	107	51.44	84
114	Burundi	46.31	38.88	107	47.16	112	52.89	81
115	Malawi	45.74	44.63	95	39.68	140	52.91	80

116	Cambodia	44.73	50.50*	76	59.75*	47	30.39	104
117	Mauritania	44.51	48.00*	86	52.73*	84	36.33	100
118	Venezuela	43.44	32.00	114	45.43	124	52.89	82
119	Djibouti	43.11	45.00*	93	51.16*	92	36.61	98
120	Tunisia	42.77	53.50	65	47.58	110	27.22	115
121	Pakistan	42.64	48.88	83	52.12	87	26.93	116
122	Saudi Arabia	42.56	54.00*	63	77.00*	5	11.44	130
123	Central African Rep.	42.14	44.38	96	36.35	151	45.69	87
124	Russia	42.07	44.25	97	53.92	75	28.03	112
125	Egypt	41.50	49.38	81	47.41	111	27.73	114
126	Gabon	41.28	46.50	91	39.73	139	37.61	97
127	Gambia, The	40.72	37.25*	109	41.49*	138	43.74	94
128	Chad	39.88	48.38	84	41.53	137	29.75	107
129	Ivory Coast	39.76	50.75	74	48.33	108	20.21	122
130	Nepal	39.69	44.88	94	49.66	101	24.54	118
131	Rwanda	39.57	43.88	99	45.83	121	29.01	110
132	Kazakhstan	38.77	41.25*	106	51.21*	91	29.18	109
133	Swaziland	38.66	49.00*	82	50.09*	98	21.79	121
134	Cameroon	38.10	47.25	88	43.94	129	23.12	119
135	Algeria	37.60	42.25	102	41.76	136	28.80	111
136	Congo, Republic of	36.55	37.75	108	33.45	154	38.44	96
137	Azerbaijan	35.48	37.25*	109	45.79*	123	27.82	113
138	Ethiopia	35.40	32.50*	113	39.15*	142	36.15	101
139	Togo	35.39	41.63	104	34.23	152	30.32	105
140	Haiti	35.36	41.63	104	48.61	106	15.85	126
141	Tajikistan	34.79	31.00*	116	50.73*	95	29.47	108

142	Congo, Democratic Republic of	33.99	43.00*	100	43.14*	132	19.74	123
143	Guinea	33.52	33.75*	112	39.07*	143	30.11	106
144	Yemen	33.49	29.00*	117	37.37*	149	35.76	102
145	Angola	33.29	29.00*	117	45.06*	125	30.85	103
146	China	32.93	50.75	74	38.15	146	9.89	132
147	Iran	32.35	36.63	110	43.60	130	16.82	125
148	Vietnam	31.54	41.38	105	37.55*	148	18.28	124
149	Syria	29.95	39.88	107	45.01	126	4.95	133
150	Equatorial Guinea	26.07	31.50*	115	38.61*	145	13.46	127
151	Zimbabwe	24.85	26.13	119	36.81	150	11.61	129
152	Uzbekistan	22.39	27.25*	118	46.22*	116	3.90	134
153	Belarus	21.69	22.25*	123	37.86*	147	11.87	128
154	Turkmenistan	21.07	24.00*	120	50.34*	96	1.42	138
155	Laos	20.59	23.00*	121	32.44*	155	11.40	131
156	Myanmar	18.87	20.75	125	34.00	153	1.85	137
157	Cuba	15.83	22.50*	122	28.34*	157	2.02	135
158	Libya	13.53	21.00*	124	20.88*	158	1.86	136
159	North Korea	6.80	0.00*	126	30.61*	156	0.00	139

WORLD AVG = 56.85

* - does not have full information for this category / was not included in one of the indices. View [Methodology](#) for more details on how final scores were weighted.

ที่มา: Rankings: The 2006 State of World Liberty Index: Free People, Free Markets, Free Thought, Free Planet.

<http://www.stateofworldliberty.org/report/rankings.html>, Retrieved 22nd February 2010